

Lakialoite 90

Timo Ihamäki /kok ym.: Lakialoite hallinto-oikeuslaiksi

Eduskunnalle

Lakialoite on rinnakkainen hallituksen esitykselle hallinto-oikeuslaiksi (HE 114/1998 vp). Toisin kuin hallituksen esityksessä aloitteessa esitetään perustettavan yksitoista alueellista hallinto-oikeutta. Hallinto-oikeudet sijaitsisivat Helsingissä, Turussa, Vaasassa, Hämeenlinnassa, Kuopiossa, Jyväskylässä, Mikkelissä, Joensuussa, Jyväskylässä, Oulussa ja Rovaniemellä.

Hallituksen esityksessä hallinto-oikeuslaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi esitetään perustettavaksi kahdeksan hallinto-oikeutta nykyisten yhdentoista lääninoikeuden tilalle. Hallituksen esityksestä ei käy ilmi kovin perustellusti, miksi kolme entistä lääninoikeutta pitää lopettaa. Taloudellinen hyöty jää kovin vaatimattomaksi.

Hallituksen esitys perustuu oikeusministeriön asettaman hallintotuomioistuintyöryhmän ehdotukseen, jonka mukaan Itä-Suomeen muodostettaisiin nykyisistä kolmesta eli Kuopion, Joensuun ja Mikkelin lääninoikeudesta yksi hallintotuomioistuin, Kuopion hallinto-oikeus, ja sen toimialueena olisi koko nykyinen Itä-Suomen lääni. Jyväskylään tulisi vain Hämeenlinnan hallinto-oikeuden istuntopaikka.

Hallituksen ehdotuksessa ei ole tarkemmin esitetty perusteluja hallinto-oikeuksien sijaintipaikkojen valinnalle. Esityksessä todetaan, että tuomioistuinryhmien sijaintiin vaikuttaa se, millä tavalla saapuvat asiat alueellisesti jakaantuvat. Edelleen todetaan, että asianosaisten kannalta on tärkeää, että maantieteellinen etäisyys hallintotuomioistuimeen ei muodostu tarpeettoman suureksi. Itäisen Suomen osalta ehdotuksessa ei ole otettu huomioon, että nykyisistä lääninoikeuspaikkakunnista esimerkiksi myös Mikkelin tarjoaisi hallinto-oikeuden toiminnalle vähintään yhtä hyvät edellytykset kuin Kuopio.

Valtion alueellisen hallinnon tehostaminen Itä-Suomessa on toteutettu tähän asti tasapuolisuuteen pyrkien. Osa toiminnoista on maakuntakohtaisia, kuten TE-keskukset ja ympäristökes-

kukset ja osa, kuten lääninhallinnon palvelut ja työpaikat, on jaettu Itä-Suomen läänin sisällä hyvin tasan kolmen maakunnan kesken. Tässä tilanteessa ei olisi perusteltua myöskään oikeushallinnossa keskittää kaikkea toimintaa yhteen kaupunkiin.

Uudistuksena asialla ei ole kovin suurta merkitystä valtakunnallisella tasolla, mutta aluepoliittisesti sillä on merkitystä. Hallitushan on eräissä päätöksissään päättänyt tukea Itä-Suomen kehitystä ja perustanut erityisesti ns. Itä-Suomi-projektin, jonka on kaikin tavoin edistettävä Itä-Suomen kehitystä. Oikeusministeriö kuitenkin toimii toisin tämän asian puitteissa.

Valtioneuvosto on määritellyt päätöksellään alueiden kehittämisestä annetun lain mukaisista tavoiteohjelmista ja aluekehitysrahojen suuntaamisen yleisistä perusteista alueellisen kehityksen päämäärät. Edelleen valtioneuvosto korostaa maan tasaisen kehityksen turvaajana keskuksiin suunnattujen toimenpiteiden merkitystä. Hallitus esittää kehittämistoimia suunnattavaksi mm. seuraavasti: "Maan eri osissa kehitetään valtakunnanosa- ja maakuntakeskuksia, jotka vaikuttavat myönteisesti ympäröivän alueen kehitysedellytyksiin ja -mahdollisuuksiin. Erityisesti tuetaan tavoite 6 -alueen maakuntakeskusten (Rovaniemi, Kajaani, Joensuu ja Mikkelin) kehittämistä." Itä-Suomen läänin alueesta Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnat kokonaisuudessaan sekä Pohjois-Savosta Nilsin seutukunta kuuluvat EU:n tavoite 6 -ohjelman piiriin. Pohjois-Savon maakunnasta on pääosa EU:n tavoite 5b -aluetta lukuun ottamatta Kuopion seutukuntaa, joka ei kuulu EU:n tukialueisiin. Hallinto-oikeuksien sijaintipaikkaa valittaessa tulisi ottaa huomioon myös aluepoliittiset seikat.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Hallinto-oikeuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Hallinto-oikeudet

Yleisiä alueellisia hallintotuomioistuimia ovat

Helsingin, Turun, Hämeenlinnan, Vaasan, Kuopion, Mikkelin, Joensuun, Jyväskylän, Oulun ja Rovaniemen hallinto-oikeudet.
(2 mom. kuten 3 mom. HE)

2—27 §

(Kuten HE)

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 1998

Timo Ihamäki /kok
Vuokko Rehn /kesk
Matti Väistö /kesk

Armas Komi /kesk
Janne Viitamies /sd
Reijo Laitinen /sd
Anne Knaapi /kok

Tauno Pehkonen /skl
Raimo Mähönen /sd
Juha Karpio /kok